

Υποκλοπές 2022: Η υπόθεση των παρακολουθήσεων σε τέσσερα λεπτά

Οκτώ μήνες προτού το θέμα των παρακολουθήσεων και των υποκλοπών μονοπωλήσει την επικαιρότητα, τα πρωτοσέλιδα και τα δελτία ειδήσεων λόγω δύο ηχηρών παραιτήσεων, το inside story ξεκίνησε να φέρνει στο φως της δημοσιότητας πολλαπλές πτυχές της υπόθεσης, την οποία ξένα ΜΜΕ όπως το Politico χαρακτηρίζουν πλέον «[σκάνδαλο](#)».

Από την **Ελίζα Τριανταφύλλου**
για το [Inside Story](#)

Όλα ξεκίνησαν στα μέσα Δεκεμβρίου του 2021, όταν δύο ξεχωριστές έρευνες, [η μία](#) από το εργαστήριο του Πανεπιστημίου του Τορόντο Citizen Lab, που ασχολείται με τις ψηφιακές απειλές κατά των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και [η άλλη](#) από τη META (facebook), έκαναν λόγο για ένα «νέο» λογισμικό κατασκοπίας ονόματι Predator με πελάτες και στόχους (και) στην Ελλάδα.

Η είδηση πέρασε σχεδόν απαρατήρητη από τα ελληνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης, παρότι είχε ειδικό εγχώριο ενδιαφέρον, με τις δύο εκθέσεις να θεωρούν πιθανό το spyware να έχει αγοραστεί από την κυβέρνηση και να χρησιμοποιείται κατά δημοσιογράφων και πολιτικών. Το inside story [άρχισε να ξετυλίγει το νήμα](#) Το νέο λογισμικό κατασκοπίας του Predator από τον Ιανουάριο του 2022 και συνεχίζει έως σήμερα με αμείωτη ένταση.

Το πρώτο μας δημοσίευμα αποκάλυψε την εταιρική δομή που έχει στηθεί στην Ελλάδα για την εμπορία του Predator και τα άτομα πίσω από την εταιρεία. Εντοπίσαμε ακόμα κάτι άκρως ανησυχητικό: για τη μόλυνση κινητών στην Ελλάδα είχαν στηθεί τουλάχιστον 43 πλαστές ιστοσελίδες που θυμίζουν άλλες γνωστές

π.χ. [heiiasjournali\[.\]com](http://heiiasjournali[.]com), [altsantiri\[.\]news](http://altsantiri[.]news),
[kathimerini\[.\]news](http://kathimerini[.]news), [efsyn\[.\]online](http://efsyn[.]online), [ebill\[.\]cosmote\[.\]center](http://ebill[.]cosmote[.]center)

Το Απρίλιο αποκαλύπτουμε Ποιος παρακολουθούσε το κινητό του δημοσιογράφου Θανάση Κουκάκη; την πρώτη επιβεβαιωμένη χρήση του Predator κατά ευρωπαίου πολίτη και δη δημοσιογράφου. Το κινητό του Θανάση Κουκάκη, συναδέλφου που ασχολείται με υποθέσεις διαφθοράς, για τουλάχιστον 10 εβδομάδες είχε μετατραπεί σε έναν «τέλειο κοριό». Η πρώτη αντίδραση της κυβέρνησης ήταν να αρνηθεί οποιαδήποτε ανάμειξη στην υπόθεση και να συμπεράνει (χωρίς να παρουσιάσει στοιχεία) ότι πρόκειται για παρακολούθηση ιδιώτη εναντίον ιδιώτη, παρότι μιλάμε για ένα πανάκριβο λογισμικό αρκετών εκατομμυρίων. Πρόκειται για ποσό που, όπως έχει δείξει η διεθνής εμπειρία, μόνο κράτη και κρατικές υπηρεσίες διαθέτουν.

Λίγες ημέρες μετά την πρώτη αποκάλυψη, [δημοσίευμα](#) από τους Reporters United περιπλέκει την κατάσταση για την κυβέρνηση, αφού αποκαλύπτει ότι ο Θανάσης Κουκάκης προτού μολυνθεί με το Predator παρακολουθούνταν νόμιμα (δηλαδή με εντολή εισαγγελέα) από την ΕΥΠ.

Εδώ να κάνουμε μία χρήσιμη διευκρίνιση: μέσω της νόμιμης συνακρόασης –για την οποία πρέπει να ακολουθηθεί μία [πολύ συγκεκριμένη νομική διαδικασία](#)– ουσιαστικά γίνεται άρση απορρήτου του στόχου και παρακολουθούνται οι συμβατικές συνομιλίες του και τα μηνύματα που ανταλλάσσει μέσω του δικτύου του παρόχου τηλεπικοινωνίας. Όμως το σύστημα νόμιμης συνακρόασης είναι «τυφλό» όταν η επικοινωνία μεταφέρεται σε «επιφυείς», όπως λέγονται, εφαρμογές, δηλαδή στα γνωστά σε όλους viber, whatsapp, signal κ.λπ. Εκεί μπαίνουν στο παιχνίδι τα λογισμικά κατασκοπίας, που χωρίς να χρειαστεί να σπάσουν την κρυπτογράφηση των εφαρμογών, ακούνε και βλέπουν ό,τι κάνει ο χρήστης στη συσκευή του κινητού του – μπορούν να ανοιγοκλείνουν ακόμη και την κάμερα και το μικρόφωνο. Μία άλλη σημαντική διευκρίνιση είναι ότι η χρήση λογισμικών κατασκοπίας

είναι παράνομη στην Ελλάδα. Στην περίπτωση Κουκάκη, μετά τον τερματισμό της νόμιμης παρακολούθησής του από την ΕΥΠ άρχισε η παράνομη με το Predator.

Ενώ η κυβέρνηση συνεχίζει να αρνείται κατηγορηματικά οποιαδήποτε ανάμειξη και ενώ στο μεταξύ έχει βγει και [τρίτη έκθεση](#) για το Predator, από την Google (η οποία επιβεβαίωσε αποκλειστικά στο inside story ότι υπάρχουν και άλλοι που έχουν μολυνθεί στην Ελλάδα), [αποκαλύπτουμε τη γραμμή που συνδέει](#) δια της τεθλασμένης (μέσα από ένα πλέγμα νομικών και φυσικών προσώπων) το ελληνικό Δημόσιο με την εταιρεία Intellexa, η οποία εμπορεύεται το spyware Predator και είναι εγκατεστημένη (και) στην Ελλάδα. Ακολουθεί νέο [δημοσίευμα](#) από τους Reporters United (δημοσιεύθηκε ταυτόχρονα στην Εφημερίδα των Συντακτών), που βάζει στο «κάδρο» και τον ανιψιό του πρωθυπουργού και (πρώην) Γενικό Γραμματέα του Μαξίμου.

Η σκυτάλη περνά ξανά στα χέρια του inside story, που [με νέο ρεπορτάζ](#) αποκαλύπτει πως η μυστηριώδης ισραηλινή Intellexa, που συνδέεται με την παραγωγή και χρησιμοποίηση του παράνομου λογισμικού για παρακολουθήσεις στη χώρα μας, δεν είναι μία εταιρεία-φάντασμα στην Ελλάδα, αλλά έχει γραφεία και προσωπικό που εργάζεται λίγα χιλιόμετρα από το κέντρο της Αθήνας και ήρθε στην Ελλάδα με τη βοήθειας σειράς προσώπων.

Στις 26 Ιουλίου, τρεις μήνες μετά την αποκάλυψη της παρακολούθησης του έλληνα δημοσιογράφου, έρχεται η καταγγελία του προέδρου του ΚΙΝΑΛ-ΠΑΣΟΚ Νίκου Ανδρουλάκη ότι είχε στοχοποιηθεί με το ίδιο λογισμικό κατασκοπίας. Είναι μία απολύτως αναμενόμενη εξέλιξη για εμάς εδώ στο inside story, που τονίζουμε από την πρώτη στιγμή ότι ο θανάσης Κουκάκης δεν ήταν ο μόνος στόχος αυτού του πανίσχυρου (και πανάκριβου) κακόβουλου λογισμικού. Αν ήταν έτσι, [γιατί να στηθούν δεκάδες ιστοσελίδες](#) με σκοπό να μολύνουν κινητά στην Ελλάδα;

Σε μια ατυχή συγκυρία, λίγα 24ωρα προτού γίνει γνωστή η στοχοποίηση Ανδρουλάκη, η Εθνική Αρχή Διαφάνειας εκδίδει το πόρισμά της για την υπόθεση Κουκάκη, στο οποίο δεν αναφέρει

κάτι μεμπτό για την κυβέρνηση, όπως τονίζουμε με νέο [νέο ρεπορτάζ](#), ενώ δεν ερευνά κρίσιμες πτυχές της υπόθεσης.

Ακολουθεί [ρεπορτάζ](#) των Reporters United (με ταυτόχρονη δημοσίευση στην ΕφΣυν), με νέα στοιχεία για τη σύνδεση Δημητριάδη με πρόσωπα της Intellexa. Την Παρασκευή 5 Αυγούστου η Σόφι ιν 'τ Βελντ, εισηγήτρια της επιτροπής PEGA που συστάθηκε στο Ευρωκοινωνικό βούλιο για να ερευνήσει την χρήση spyware στην Ευρώπη, [σε συνέντευξή της στο inside story](#) λέει πως εκτός από Ουγγαρία, Πολωνία και Ισπανία, κατάχρηση spyware γίνεται και στην Ελλάδα και πως δεν μπορεί να μην χρησιμοποιεί το spyware η ελληνική κυβέρνηση, αφού δεν υπάρχει άλλη σοβαρή εναλλακτική.

Λίγες ώρες μετά παραιτούνται ο Γενικός Γραμματέας του πρωθυπουργού, Γρηγόρης Δημητριάδης, και ο διοικητής της ΕΥΠ Παναγιώτης Κοντολέων, για την υπόθεση των παρακολουθήσεων. Ταυτόχρονα μαθαίνουμε όλοι από κυβερνητικές διαρροές ότι ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ Νίκος Ανδρουλάκης, όταν ήταν ακόμη ευρωβουλευτής και διεκδικούσε την προεδρία του κόμματος (αλλά και δύο ημέρες αφότου εξελέγη) παρακολουθούνταν νόμιμα από την ΕΥΠ.

Στον απόηχο των δύο αναπόφευκτων παραιτήσεων και υπό την σκιά της εντολής του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου να διερευνηθεί ποιος διέρρευσε εμπιστευτικές πληροφορίες σε ποιον, το ρεπορτάζ του inside story συνεχίζεται με αποφασιστικότητα, μέχρι να φτάσουμε στον πυρήνα του συστήματος των παράνομων παρακολουθήσεων που έχει στηθεί στην Ελλάδα.

Στο μεταξύ, η υπόθεση των παράνομων παρακολουθήσεων στην Ελλάδα έχει τραβήξει την προσοχή της Ευρώπης, με την επιτροπή PEGA να παρακολουθεί το θέμα πολύ στενά. Σύντομα θα τεθούν ερωτήσεις στην ελληνική κυβέρνηση για το Predator, ενώ υπάρχουν σκέψεις η επιτροπή να επισκεφθεί την Ελλάδα προκειμένου να λάβει απαντήσεις.